

Καλαβρύτων Ιερώνυμος: Το τέλος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας δεν είναι το τέλος της εθνικής μας συνείδησης

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Με αφορμή τη σημερινή επέτειο της Άλωσης της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς το 1453, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Ιερώνυμος, σε μήνυμά του τονίζει ότι “η Άλωση υπήρξε ένα οδυνηρό ιστορικό, πολιτισμικό και πνευματικό γεγονός”, όμως “ο υπόδουλος Ελληνισμός δεν έσβησε”. Τονίζει παράλληλα ότι σήμερα κινδυνεύουμε από μια εσωτερική και πνευματική “άλωση”.

Αναλυτικά το μήνυμα του Σεβασμιωτάτου:

Αγαπητοί μου αδελφοί,

Στεκόμεθα σήμερα, με σεβασμό και δέος, μπροστά σ' ένα θλιβερότατο γεγονός της ιστορικής πορείας του Γένους μας, που άφησε ανεξίτηλο το στίγμα του στη συλλογική μνήμη: στην Άλωση της Κωνσταντινουπόλεως, της βασιλίδος των πόλεων, κατά την αποφράδα ημέρα της 29ης Μαΐου του 1453.

Η ημερομηνία αυτή σηματοδοτεί ένα ζωντανό και συγκλονιστικό ορόσημο για τον απανταχού Ορθόδοξο Ελληνισμό. Είναι η ημέρα κατά την οποία «η Πόλις εάλω», το κέντρο της Ορθοδοξίας και του πολιτισμού, κατελήφθη από τον Μωάμεθ τον Β' τον Πορθητή και τους Οθωμανούς, σηματοδοτώντας το τέλος μιας ενδοξότατης Αυτοκρατορίας, αλλά όχι και το τέλος της πνευματικής και εθνικής μας συνειδήσεως.

Ο Κωνσταντίνος (ΙΑ΄) Παλαιολόγος, ο τελευταίος Βυζαντινός Αυτοκράτορας, του οποίου η μοναδική εν ζωή προσωπογραφία αποκαλύφθηκε προσφάτως στο καθολικό της Παλαιάς Μονής Παμμεγίστων Ταξιαρχών Αιγιαλείας, στάθηκε γενναίος και ηρωικός υπερασπιστής της Πόλεως μέχρι τέλους, πολεμώντας ως απλός στρατιώτης και δίνοντας το αίμα του για την πίστη του Χριστού και για την Αυτοκρατορία του. Η αυτοθυσία του τον ανέδειξε σε αιώνιο σύμβολο γενναιότητας, χαραγμένο βαθιά στην καρδιά κάθε Ορθοδόξου Έλληνα.

Η Άλωση υπήρξε ένα οδυνηρό ιστορικό, πολιτισμικό και πνευματικό γεγονός. Ωστόσο, μέσα από αυτήν την απώλεια δεν γεννήθηκε μόνο ο όλεθρος, αλλά αναδύθηκε και μια ακατάλυτη φλόγα πίστεως, υπομονής και ελπίδος. Ο υπόδουλος Ελληνισμός δεν έσβησε. Αντίθετα, ανέδειξε μέσα στους αιώνες της σκλαβιάς, φωτεινά παραδείγματα πίστεως και αρετής: Μάρτυρες και Νεομάρτυρες, πατέρες του Γένους, φωτισμένους διδασκάλους, κληρικούς και λαϊκούς, οι οποίοι κράτησαν άσβεστη τη φλόγα του Ευαγγελίου, της γλώσσας, της ιστορίας και της πατρώας μας παραδόσεως, καλλιεργώντας την ελπίδα της αναστάσεως του Γένους και της ελευθερίας του.

Η μνήμη της Αλώσεως δεν είναι μνήμη μισαλλοδοξίας ή εκδικήσεως, αλλά είναι μνήμη ευθύνης. Ας διαφυλάξουμε, λοιπόν, τα πνευματικά και ηθικά μας θεμέλια, ώστε η θυσία των προγόνων μας να μην γίνει κενή ανάμνηση, αλλά σπόρος αναγεννήσεως και ανακαινίσεως του λαού μας.

Σήμερα, αδελφοί μου, μπορεί να μην πολιορκούμαστε από ένοπλους εχθρούς, αλλά κινδυνεύουμε από μία πιο ύπουλη “άλωση”, εσωτερική και πνευματική.

Πολιορκείται η οικογένεια, η νεότητα, η αλήθεια της Ορθοδόξου πίστεως και η ιερότητα της ζωής. Αυτή είναι η σύγχρονη “άλωση”, στην οποία καλούμαστε να υψώσουμε τείχος πίστεως, προσευχής και μετανοίας. Ο αγώνας για την υπεράσπιση των πνευματικών μας προπυργίων απαιτεί σταθερότητα στην πίστη, ενότητα, εγρήγορση και αγάπη για τον Θεό και τον συνάνθρωπο.

Τέλος, ανακαλώντας τη μνήμη της Αλώσεως, δεν μπορούμε να μη στραφούμε με πόνο καρδιάς προς τον Ναό της Αγίας του Θεού Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη, το μέγα τούτο χριστιανικό μνημείο της πίστεως, της τέχνης και του πολιτισμού, το οποίο επί αιώνες υψωνόταν ως λίκνο της Ορθοδοξίας και σύμβολο της θεοπτίας του Βυζαντίου.

Σήμερα, η Αγία Σοφία, αντί να συνιστά ιερό προσκύνημα του χριστιανικού πολιτισμού, λειτουργεί ως τέμενος, γεγονός που πληγώνει βαθύτατα την καρδιά κάθε Ορθοδόξου. Η μετατροπή της σε μουσουλμανικό τέμενος δεν σηματοδοτεί μόνον την πνευματική και πολιτισμική της αλλοίωση, αλλά αποτελεί και θλιβερή ένδειξη της αποξενώσεως του σύγχρονου κόσμου από την ιερότητα και την αλήθεια.

Η Αγία Σοφία δεν είναι απλώς ένα ιστορικό οικοδόμημα· είναι βίωμα, προσευχή, δοξολογία και μνήμη αιώνων, που συνδέει τη γη με τον ουρανό. Η βεβήλωση του ιερού της χαρακτήρα μάς καλεί σε πνευματική αφύπνιση· σε συνειδητή επιστροφή στην ομολογία της Ορθοδοξίας, που δεν μπορεί να σιγήσει. Διότι ακόμη και αν εμείς σιωπούμε, «οι λίθοι κεκράζονται» κι η Αγία Σοφία θα συνεχίζει να μαρτυρεί αιώνια την αλήθεια του Χριστού, έστω και μέσα στη σιωπή της.

Αγαπητοί μου αδελφοί,

Ας προσευχηθούμε ο Τριαδικός Θεός, διά πρεσβειών της Υπερμάχου Στρατηγού Υπεραγίας Θεοτόκου, να μας προστατεύει από κάθε αλλότρια επιβουλή, να σκεπάζει την πατρίδα μας και να φωτίζει τους άρχοντές της, ώστε να κυβερνούν με δικαιοσύνη, σοφία και φόβο Θεού, προασπίζοντας τις αιώνιες αξίες του Ευαγγελίου, την ιστορική, εθνική και πολιτισμική μας ταυτότητα και την πνευματική μας κληρονομιά.

Ας είναι αιωνία η μνήμη των υπερασπιστών της Βασιλεύουσας, ζωντανή η ιστορική μας συνείδηση και ακατάβλητη η πίστη μας στον Αναστημένο Χριστό, τον αιώνιο Βασιλέα της Δόξης και Λυτρωτή του κόσμου.

Με πατρική αγάπη

**Ο Μητροπολίτης
† Ο Καλαβρύτων και Αιγιαλείας Ιερώνυμος**